

Česká školní
inspekce

Středočeský inspektorát

Arabská 683, 160 66 Praha 6

Tel.: 220 611 396

E-mail: csi.s@csicr.cz | www.csicr.cz

ID DS: g7zais9 | IČ: 00638994

Odbor středního a vyššího odborného
vzdělávání a institucionální výchovy

Oddělení institucionální výchovy

Ministerstvo školství, mládeže

a tělovýchovy

Karmelitská 529/5

118 12 Praha 1

Váš dopis zn./ze dne
MSMT-22-585/2018-1/
17. 7. 2018

naše značka
ČŠIS-2197/18-S

vyřizuje/linka
[REDAKCE]

dne
12. 10. 2018

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila anonymní stížnost na ředitelku právnické osoby **Dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna** [REDAKCE] (dále „zařízení“) postoupenou ČŠI zřizovatelem uvedené právnické osoby dne 19. 7. 2018.

Stížnost se týkala problematické komunikace ředitelky zařízení (dále „ředitelka“) se zaměstnanci související zejména s nepromyšlenou realizací transformace dětského domova (dále „DD“) na dětský domov se školou (dále „DDŠ“), nedostatky v kvalitě poskytované péče o děti umístěné v zařízení (vzdělávání dětí pouze v základní škole zřízené při zařízení, zakazování účasti dětem v zájmových aktivitách mimo zařízení) a údajných podvodů v poštovní knize způsobených [REDAKCE]

Šetření stížnosti proběhlo v zařízení ve dnech 5. – 7. září a 26. 9. 2018, vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnosti a opíralo se o zjištění v průběhu šetření, o vyjádření ředitelky, zaměstnanců zařízení (sociální pracovnice, vedoucí DDŠ, vychovatelů zařízení na obou pracovištích a muzikoterapeuta), trenérů sportovních klubů, ředitelů škol, případně jejich zástupců, ve kterých se děti před transformací vzdělávaly, dětí umístěných v zařízení a o kontrolu příslušné dokumentace.

Při prošetření stížnosti ČŠI zjistila:

1. **Problematická komunikace ředitelky se zaměstnanci související zejména s nepromyšlenou realizací transformace DD na DDŠ**

Z rozhovorů se zaměstnanci zařízení na pracovišti ve [REDAKCE] nebyly v komunikaci s ředitelkou zjištěny žádné problémy.

Většina oslovených pracovníků zařízení na pracovišti v [REDAKCE] ale uváděla zásadní problémy v komunikaci s ředitelkou v souvislosti s transformací z DD na DDŠ, resp. že ředitelka nevydala dostatečné a jednoznačné pokyny k její realizaci.

Ředitelka ČŠI uvedla (doloženo zápisem se dne 7. 9. 2018), že zaměstnance informovala, že všechny děti, které byly umístěny do DDŠ z DD [REDAKCE] budou zařazeny do základní školy při zařízení (nově DDŠ), protože DDŠ má jiný režim.

To potvrdili i někteří zaměstnanci inspekčnímu týmu. Většina jím oslovených zaměstnanců ale uváděla, že ředitelka je při zahájení transformace informovala, že děti umístěné před transformací do DD se budou dál vzdělávat v základních školách mimo zařízení, režim DDŠ se bude týkat jen nově umístěných dětí, tedy těch, které nebyly v DD [REDAKCE]

Zmatečná a nedostatečná komunikace ředitelky se zaměstnanci se negativně projevila i v podkladech, které zařízení poskytlo orgánům sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) pro soudní řízení a následné soudní rozhodnutí o umístění dětí do DDŠ, resp. setrvání v zařízení. OSPOD byly informovány v tom smyslu, že plánovaná transformace zařízení z DD na DDŠ je pouze formální změnou názvu zařízení, nikoli také změnou organizace výchovných a vzdělávacích činností. Ředitelka v rozhovoru se školními inspektory připustila problémy v komunikaci se zaměstnanci v souvislosti s transformací.

Nekonceptnost transformace byla zřejmá i z rozporných sdělení ředitelky inspekčnímu týmu ohledně možné účasti dětí v zájmových aktivitách mimo DDŠ, některá jsou i v příkrém rozporu s obsahem předložených dokumentů. Ředitelka např. školním inspektorům uvedla, že zaměstnancům řekla, že děti budou chodit do kroužků mimo DDŠ i nadále, tj. jako před transformací, ale že je třeba nejdříve splnit povinné podmínky, např. souhlas zákonných zástupců, pojistit dítě na činnost mimo zařízení, 15 let věku, personální zajištění (Zájmového vzdělávání mimo zařízení se dle ředitelky účastní pouze děti starší 15 let, neboť zařízení nemá dostatek zaměstnanců, kteří by mladší děti doprovázeli na zájmové vzdělávání.). Na e-mailový dotaz vedoucí dětského domova se školou ohledně účasti dětí původně umístěných v dětském domově v zájmových aktivitách mimo zařízení ředitelka odpověděla, cit. „Na kroužky budou děti docházet také max. do 31. 12. Jinak pokud bude dítě v něčem tak nadané, že by vycházelo ze školního vzděl. programu, tak bychom uvažovali o docházce do kroužku dle jeho nadání. Děti (Pozn. ČŠI uvedena jména) nebudou od 1. 1. 2019 pokračovat v kroužku fotbal, jediné na výjimku v případě jejich prokázaného mimořádného nadání, které vychází ze vzdělávacího programu DDŠ a ZŠ (pokud vím, tak fotbal ve svém ŠVP nemáte. Škola také ne, nevím?). Dítě (Pozn. ČŠI uvedeno jméno) bude pokračovat v kroužku zpěvu, jen pokud budete schopni prokázat její mimořádné nadání a nestačily by výchovně vzdělávací činnosti v DDŠ (HV)...“

Postup ředitelky ve věci transformace není promyšlený. Nezajištění komplexního diagnostického vyšetření před zařazením dětí do ZŠ DDŠ je rovněž znakem nekonceptního postupu ředitelky, neboť právě výsledky tohoto vyšetření by takovou změnu organizace činností dětí případně odůvodňovaly. Stávající stav bez diagnostiky dětí nenaplnuje účel DDŠ podle § 13 zákona č. 109/2002 Sb.

Česká školní inspekce hodnotí stížnost jako důvodnou.

2. Nedostatky v kvalitě poskytované péče o děti umístěné v zařízení

a) vzdělávání dětí pouze v základní škole zřízené při zařízení

ČŠI zjistila, že dne 3. 1. 2018 byla dle zápisu ve školském rejstříku realizována transformace zařízení, kdy se původní DD změnil na DDŠ. K datu šetření stížnosti bylo v zařízení celkem 10 dětí, které byly původně umístěny ještě do DD a zůstaly tak v zařízení i po jeho transformaci. V souvislosti se zmíněnou transformací rozhodla ředitelka, že dojde také ke změně organizačního zajištění výchovně vzdělávacích činností a to u všech dětí (včetně dětí původně umístěných v DD). Z rozhodnutí ředitelky bylo znemožněno devíti dětem (desáté dítě se vzdělává ve střední škole) plnit povinnou školní docházku v externích základních školách. Dvě

z nich byly z těchto škol zařazeny do ZŠ DDŠ ve druhém pololetí školního roku 2017/2018, šest od školního roku 2018/2019, devátému dítěti byl umožněn nástup do první ročníku pouze do ZŠ DDŠ (poslední rok předškolního vzdělávání navštěvovalo v mateřské škole mimo zařízení).

Rozhodnutí ředitelky zařízení však nebylo podloženo podklady z psychologického a etopedického vyšetření, resp. komplexního vyšetření (dle § 5 odst. 8 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů), které by takový postup odůvodnilo, neboť i dítě z DDŠ může být integrováno v běžné základní škole (jak připouští znění § 13 odst. 5 zákona č. 109/2002 Sb.). Při inspekční činnosti bylo zjištěno, že se jedná o děti bez závažných poruch chování, což bylo ověřeno také výkazem Z14-01, který zařízení zpracovalo podle stavu k 31. 10. 2017, v němž byl počet dětí se závažnými poruchami chování vykázan zařízením jako nulový.

Ředitelka zařízení byla v souvislosti s tímto postupem e-mailem ze dne 19. 9. 2018 upozorněna také odborným pracovníkem, který v zařízení působí (muzikoterapeut), na problematiku další stigmatizace dětí umístěných v ústavní výchově. Návrhy na vzdělávání některých dětí v externích základních školách zaslala ředitelce také bývalá vedoucí DDŠ (v květnu a srpnu 2018). ČŠI má k dispozici také vyjádření ředitelů všech základních škol, ve kterých se děti vzdělávaly, v nichž uvádějí své překvapení nad rozhodnutím ředitelky zařízení a zpravidla popisují vzdělávání uvedených dětí jako bezproblémové (někteří zmiňují i kamarádské vazby ve škole atp.). U všech dětí uvedli, že pro jejich zařazení do základní školy při zařízení, dle jejich názoru, nebyly důvody. Ředitelka svůj postup inspekčnímu týmu odůvodnila tím, že DDŠ je zcela jiná forma ústavní výchovy než DD, a proto dětem vzdělávání v externích základních školách nadále neumožňuje.

Ředitelka nepostupovala v zájmu umístěných dětí. Jednala také v příkrém rozporu s § 1 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., podle kterého má každé dítě základní právo na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, kterým je vytváření podmínek podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. Nepostupovala také podle Metodického pokynu MŠMT, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči, čj. MSMT-5805-2015, podle kterého mají být děti podporovány v navazování kontaktů a trávení volného času mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí.

Česká školní inspekce hodnotí stížnost jako důvodnou.

b) zakazování účasti dětem v zájmových aktivitách mimo zařízení

Podobným způsobem jako při zařazování do základní školy při zařízení postupovala ředitelka také v záležitostech externích zájmových aktivit dětí, kterých se do konce předchozího školního roku aktivně účastnily. K datu šetření stížnosti pokračovaly v zájmových aktivitách (fotbalový klub) mimo zařízení jen dvě děti. ČŠI oslovila telefonicky jejich trenéra, který uvedl, že sám aktivně vyhledal ředitelku a požádal ji, aby těmto dětem zájmovou činnost umožnila. Doplnil, že v klubu mají vytvořeny kamarádské vztahy. Trenér jiného fotbalového klubu uvedl, že v tomto školním roce ředitelka dítěti účast v něm ani přes jeho intervenci nepovolila. Vyjádřil lítost, neboť chlapec je dle jeho názoru nadaný a má v klubu vytvořeny kamarádské vazby. Jiné děti v zájmových aktivitách mimo zařízení k datu šetření stížnosti nepokračují. Návrhy na umožnit dětem zúčastňovat se zájmových aktivit mimo zařízení zaslala ředitelce také bývalá vedoucí DDŠ (v květnu a srpnu 2018).

Ředitelka nerespektovala v rozporu s § 1 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. zájmy umístěných dětí, neboť nenaplnila jejich právo na vytváření podmínek pro rozvíjení citové stránky jejich osobnosti a jejich aktivní účasti ve společnosti vyplývající z tohoto ustanovení. Nedodržela ani výše uvedený Metodický pokyn MŠMT, podle kterého mají být děti podporovány v navazování kontaktů a trávení volného času mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí. Svým rozhodnutím tak zcela zásadně omezila přátelské vazby, které si děti vybudovaly v intaktní společnosti svých spolužáků a vrstevníků.

Pro neumožnění dítěti účasti v zájmových aktivitách mimo zařízení mohou být jen oprávněné důvody. Těmi ale nejsou věk, nadání dítěte, forma ústavní výchovy ani další podmínky uváděné ředitelkou (viz bod 1 stížnosti). Je povinností vytvářet dětem příležitosti k rozvíjení jejich zájmů mimo zařízení a socializaci v rámci intaktní společnosti.

Česká školní inspekce hodnotí stížnost jako důvodnou.

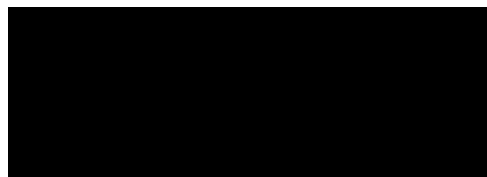
3. Údajné podvody v knize pošty

K přepisování data v knize pošty vedené v roce 2013 [redacted] uvedla, že k němu zřejmě muselo dojít v době personálních změn. Do knihy pošty prováděly v té době zápisy kromě ní i další osoby (ekonom, bývalá ředitelka, účetní, personální, vedoucí pedagog, sociální pracovníce), pravidla zápisu nebyla stanovena. [redacted] uvedla, že si už na tuto událost nepamatuje. K uvedenému tvrzení neexistují jiné zdroje, ze kterých by mohlo být zjištěny další informace v dané věci.

Pozn. Od zahájení transformace ukončilo pracovní poměr v DD, resp. DDŠ pět odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků (jeden psycholog, čtyři vychovatelé), všichni na vlastní žádost. Ředitelka, ačkoli prokazatelně usilovala o získání odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků za tyto bývalé zaměstnance, uzavřela pracovní poměr s jedním odborně kvalifikovaným vychovatelem. Další dva vychovatelé a jeden psycholog nesplňují předpoklad odborné kvalifikace (zvláště jeho zaměstnávání je problematické).

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

vedoucí inspekčního týmu

Na vědomí
ředitelka zařízení